

Eva Björklund

Venezuela har antagligen en av världens mest demokratiska grundlagar. Varför ändra i den?

Eva Björklund 2017-07-16

Förutom fria val till beslutande församlingar på alla nivåer, från kommundelar till hela nationen, så finns också deltagande demokrati, dvs att väljarna även mellan valen ska kunna påverka politiken, särskilt påtagligt på kommun- och kommunnivå, där det också är lättare att förverkliga direkt i kontakt med de valda församlingarna.

Men på alla nivåer finns också möjligheten att under löpande mandatperiod återkalla de valdas mandat om de sviker förtroendet. Det gäller även valen till nationalförsamling och president. För att återkalla mandat fordras att halva mandatperioden gått och att minst 1 procent av väljarna med sina namn, verifierade av Valmyndigheten CNE, begär att dra igång processen för återkallande, sedan 20 procent för att genomföra en folkomröstning enligt grundlagen.

Fristående valmyndighet, CNE

Valmyndigheten, som har till uppgift att kontrollera att alla val utlyses, organiseras, genomförs och verifieras i enlighet med vallagen, är ett från både regering och partier fristående organ, bestående av 5 personer, 3 tillsatta av civilsamhället, 1 av juridiska och politiska fakulteterna på Venezuelas universitet, 1 tillsatt av Medborgmakten (en företrädare för Riksåklagaren, Riksombudsmannen och Riksrevisorn tillsammans). Men Nationalförsamlingen kan efter Högsta Domstolens godkännande avsätta CNE.

Oppositionen i Venezuela satte för snart ett år sedan igång en process för att återkalla president Maduros mandat. Av de 195 000 namn (1 procent av väljarna) som oppositionen lämnade in till CNE var 65 000 falska (döda, minderåriga, oregistrerade) och ytterliga ca 40 000 stulna identiteter. Alltså kunde ingen omröstning om Maduros mandat genomföras.

Maktbalans mellan olika folkvalda organ

Venezuela statsskick bygger på maktbalans mellan olika folkvalda organ. I senaste presidentvalet 2014 vann Maduro som därmed bildar regering (samma modell som USA) och kan fatta vissa egna beslut, men de flesta måste godkännas av nationalförsamlingen. I valen till nationalförsamling 2015 förlorade socialistpartiet PSUV majoriteten, men på grund av konstaterat valfusk godkände Valmyndigheten inte 3 av oppositionens ledamöter, vilket oppositionen vägrar godta, liksom den också vägrar erkänna regeringen och den grundlag som antogs och de samhällsreformer som genomfördes under Chavez tid, innan hans plötsliga död.

Klasskamp med hudfärg

Efter att oppositionen misslyckats både med försöket att bli av med presidenten och att få absolut majoritet i nationalförsamlingen (3 icke godkända) har den trappat upp sin kampanj för att göra Venezuela oregerligt och kunna inkalla utländsk militär. Oppositionens stora demonstrationer visar tydligt att det handlar om klasskamp, ljushyllt, välfriserad, välklädd över- och medelklass, jämfört med chavisternas ännu större demonstrationer där mörkhyad arbetarklass dominerar.

Grundlagsförsamling – för att ändra i grundlagen

Den första maj utlyste president Maduro – helt i enlighet med grundlagen – allmänna val till en grundlagsförsamling med 500 ledamöter. Varför behöver då ”världens mest demokratiska grundlag” kompletteras? De förslag som grundlagsförsamlingen ska ta ställning till handlar

bland annat om ett nytt socialförsäkringssystem som ska stadfästa många av de samhälleliga framsteg som gjorts under 2000-talet i form av landsomfattande projekt, kallade Misiones, som husläkarsystem på grannskapsnivå för allmän och gratis hälsovård, skolor för gratis utbildning för alla, bostadsbyggande, kultur, samhälleliga lågprisbutiker m.m. samt att utveckla den mångkulturella identiteten och den deltagande demokratin utifrån kommunals- och kommunförsamlingarna, värna naturens och motarbeta klimatförändringarna, med mera i samma riktning, dvs utveckla demokratin och välfärden, men också att stärka den nationella suveräniteten och införa en ny icke oljebaserad ekonomisk modell.

Oppositionen vågar inte satsa på demokratiska val

Oppositionen vägrar att godta genomförda val, och vågar inte invänta det utlysta valet till grundlagsförsamling 30 juli och kommande regionala och lokala valen i december 2017 och 2018 och presidentvalet i december 2018. I stället för att i demokratisk ordning satsa på att vinna dessa val så har oppositionen med USAs goda minne valt att med ekonomiskt sabotage, våldsamma upplopp, misshandel och mord på chavister och mordbränder på förskolor, sjukhus och offentliga byggnader, samt senast granatangrepp på regeringsbyggnader, göra Venezuela oregerligt för att kalla på USA-trupp att återställa ordningen.

I den andan kallade oppositionen till en egen ”folkomröstning” den 17e juli, på lösa boliner, utan röstlängder och oberoende kontroll, för att föregå de utlysta valen till grundlagsförsamling den 30 juli. De hävdar 7 miljoner deltagare, ungefär 35 % av alla röstberättigade, den siffran de uppnått i tidigare val, och 98 % ja-röster, men visar inga belägg för detta och har redan bränt upp registren så att inget ska kunna kollas.

Att de väljer att försöka sabotera den demokratiska processen i stället för att vinna i den, visar att de vet att i regelrätta val om den bolivarianska modellen kommer de inte att kunna segra, hur mycket de än omhuldas av USA och den internationella mediemakten.